

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**«Соціально-етичні та деонтологічні проблеми
сучасної медицини
(немедичні проблеми в медицині)»
24-25 лютого 2022 року**

м. Запоріжжя

УДК 614.253(063)

С69

Редколегія:

Боярська Л.М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І.Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю.В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сепетий Д.П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М.О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К.А. – кандидат історичних наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Павленко Н.В. – кандидат філософських наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. – 248 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

ЗМІСТ

1. ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ ХХІ СТ.: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

<i>Боярська Л.М., Утюж І.Г., Подлужна В.Р.</i> Роль філософії медицини в підготовці молодих вчених	9
<i>Воронкова В.Г., Андрюкайтене Р.</i> Тенденції розвитку філософії медицини ХХІ століття у контексті зарубіжного досвіду	10
<i>Ureczky E.</i> Careless Carers: The Figure of the Nurse and Representations of the Crisis of Care and Precarity in Post-Millennial Eastern European Cinema	13
<i>Хіміч С.Д., Кулик Я.М., Масік Н.П.</i> Морально-етичні принципи в медичному світі та сучасна реальність	16
<i>Козловець М.А.</i> Аксіологічна парадигма медицини як імператив сучасного розвитку людства	18
<i>Білай І.М.</i> Деонтологічні основи проведення фармацевтичної опіки	22
<i>Поцулко О.А.</i> Біотехнологічний конструктивізм як гуманістичний проект в епоху консьюмеризму	23
<i>Утюж І.Г., Кабаков А.О.</i> Вплив індивідуалізованої медицини на практику прийняття медичних рішень	27
<i>Мегрелішвілі М.О.</i> Фактор церкви у прийнятті рішення щодо вакцинації	29
<i>Утюж І.Г., Беленцова К.А.</i> Соціально-філософські проблеми сучасної медицини	31
<i>Ель Гуессаб К.</i> Деонтологічні питання в епоху антропологічної кризи	33
<i>Самойленко О.В., Костюченко Д.О.</i> Значення вивчення філософії медицини для лікарської практики	36
<i>Сініцина А.В., Дойчик М.В.</i> Філософія здоров'я як складова філософії медицини	38
<i>Іванова К.А., Балабай Я.В., Кулакова О.М.</i> Актуальність вивчення біоетики у сучасній системі освіти	40
<i>Сепетий Д.П.</i> Проблема критеріїв науковості у медичному контексті	42
<i>Сумченко С.В.</i> Технології редагування геному людини: деякі філософські проблеми	45
<i>Боярська Л.М., Герасимчук Т. С., Шевченко Р.Л., Капуста В.М., Сліпко В.О., Козлова О.М., Шайхет А.С.</i> Вплив екологічних ризиків біологічного спрямування на якість життя та цілісний світогляд лікарів, що базується на принципах гуманізму і милосердя (випадок з практики)	46
<i>Білокопитова Н.І.</i> Медикалізація культури: етичний підхід	49
<i>Котлова Ю.В., Курочкіна Т.І.</i> Біль у новонароджених – етична, медична, виховна проблема	51
<i>Ханжи В.Б.</i> Двоїсте моделювання: темпоралізація добра і зла та етизація антропного часу	55

ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ

*Білай Іван Михайлович, д.мед.н., професор,
завідувач кафедри клінічної фармації, фармакотерапії та
фармацевтичної хімії,
Запорізький державний медичний університет*

Фармакотерапія – це дисципліна, яка вивчається фармацевтами для поповнення знань по клініко-фармакологічним аспектам раціонального використання лікарських засобів в конкретній клінічній ситуації. Головним практичним аспектом проведення оптимальної та раціональної фармакотерапії є фармацевтична опіка, основана на допомозі фармацевта при проведенні лікарської терапії хворому, який звертається в аптеку чи у лікувально-профілактичний заклад протягом всього курсу взаємодії з пацієнтом. При цьому, деонтологічні аспекти проведення фармацевтичної опіки допомагають фармацевтам за родом своєї діяльності безпосередньо контактувати з хворими, допомагати їм у виборі лікарських засобів (безрецептурна група препаратів), при необхідності надавати першу медичну допомогу, брати участь у контролі ефективності та безпечності лікарської терапії. Деонтологічне спілкування фармацевтів з пацієнтами дозволяє виявити «загрозливі симптоми» при проведенні фармацевтичної опіки, уміння оцінити побічні ефекти лікарських засобів, що рекомендуються провізорами, перш за все безрецептурні ліки. Знання ускладнень фармакотерапії, вчасна орієнтація пацієнта на профілактику та лікування побічних реакцій допомагає фармацевту проводити ефективну та безпечну фармакотерапію. Деонтологічні аспекти у застосуванні лікарських засобів хворими дуже важливо визначити також при взаємодії лікарських препаратів, коли пацієнт звертається в аптеку з кількома рецептами від різних лікарів. Саме тут навички деонтологічного спілкування з хворими допомагають знайти розуміння при виявленні несумісних взаємодій лікарських засобів, отримати консультацію сімейного лікаря, з яким теж необхідно знайти спільну мову у дуже складному питанні при комбінуванні лікарських засобів, виявленні побічних ефектів та заміну ліків для проведення безпечного лікування.

Одним із обов'язків фармацевта є піклування про здоров'я пацієнта. Хворий, який звертається в аптеку до фармацевта повинен знайти співчуття, тактовність, витримку з боку фармацевта, так як саме на початку виникнення скарг по захворюванню та клінічних проявів пацієнт звертається не до лікаря, а в аптеку. Як відомо, більшість хворих відчують страх, тривогу, неспокій, коли стикаються з хворобою. Для проведення фармацевтичної опіки фармацевт повинен володіти знаннями з основних питань клінічної фармакології – фармакодинаміці та фармакокінетиці.

Крім оптимального вибору лікарських засобів на основі механізму дії та ефектів, які виникають у хворих при застосуванні ліків, важливим аспектом деонтології є спілкування з хворим щодо раціонального режиму прийому цих засобів, додержання разової чи добової дози, а також тривалості лікування. Дуже важливим деонтологічним питанням є схильність хворого до тривалого прийому лікарських засобів, тобто комплектність.

Самолікування є також важливою деонтологічною проблемою. Саме фармацевт повинен проводити алгоритм бесіди з хворим на предмет, які краще ліки йому можна рекомендувати для самостійного застосування, враховуючи фармакодинамічні ефекти, фармакокінетичні особливості, побічні реакції на лікарські засоби, взаємодію (фармацевтичну, фармакодинамічну та фармакокінетичну), а також контроль критеріїв ефективності та безпечності.

Іноді фармацевт спілкується з пацієнтом, у якого негативна реакція на спеціаліста. У цьому випадку головним є контроль за своїм психічним станом, своєю поведінкою, витримкою, силою волі, враховуючи пріоритетність будь-якого хворого, який звертається за допомогою в аптеку.

Важливим є дотримання медичної таємниці. Вся інформація, яка надається хворим при проведенні фармацевтичної опіки не повинна розголошуватися. Звичайно і фармацевти не повинні всі клінічні прояви та скарги хворого обговорювати в присутності пацієнта.

Якщо в процесі продажу ліків та проведення алгоритму бесіди при фармацевтичній опіці виявляються факти дійсних помилок у призначеннях лікаря, необхідно сповістити директора медичного закладу про це, а хворому коректно відмовити, відпускаючи лікарські засоби, посилаючись на уточнення фармакотерапії.

Фармацевт в аптеці виконуючи свої обов'язки по раціональній фармацевтичній опіці повинен слідкувати за своєю поведінкою, охайно одягатися, носити маску, не застосовувати парфумерні засоби з різким запахом. Халат повинен бути застебнутий, у аптеці та лікарні не можна палити, смітити, вести себе зухвало та зневажливо.

Таким чином, додержання деонтологічних основ буде сприяти більш ефективному проведенню фармацевтичної опіки фармацевтами.

БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ КОНСТРУКТИВІЗМ ЯК ГУМАНІСТИЧНИЙ ПРОЕКТ В ЕПОХУ КОНСЬЮМЕРИЗМУ

*Поцулко Олена Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри мовних та гуманітарних дисциплін №1,
Донецький національний медичний університет, м. Лиман, Україна*

У різноманітті біомедичного досвіду та знання практик щодо розпорядження життям особливе місце посідає ідея конструювання, що є, на нашу думку, іманентним виразом гуманістичного проекту в сучасну епоху консьюмеризму. Під епохою розуміється характерний для певної спільноти спосіб тимчасового, що визначає особливе ставлення мислення і буття, що передбачає в думці специфічний тип загадковості буття і настільки ж специфічний шлях отримання думкою осмислених розгадок. Епоха тут – не тимчасовий період, а особливий час. Епохи не змінюють (у сенсі уявлень про історичний прогрес) і не знімають (як у гегелівській діалектиці та спекулятивній філософії) одна одну. Спалахують, як просвіти знання в досвіді, що орієнтують думку відмінностей (між буттям і небуттям, сущим і несучим, одним і багатьом, істинним і хибним, достовірним і недостовірним, очевидним і неочевидним і т.п.), і гаснуть, занурюючись у забуття чи стихію незрозумілого.